

SENČENJE NA DELOVNEM MESTU

Škola za osnovno i srednje obrezovanje »Milan Petrović sa domom učenika

17. 3. – 21. 3. 2025, Novi Sad, Srbija

V okviru Erasmus programa smo se Maša Pev, Andreja Debelak in Katja Šarc udeležile senčenja na delovnem mestu v Novem Sadu.

V Školi za osnovno i srednje obrezovanje »Milan Petrović sa domom učenika so nas sprejeli odprtih rok, ter nas seznanili in pokazali celoten sistem delovanja vključitve predšolskih otrok. Prav tako smo spoznale kam se lahko vključijo uporabniki, ko končajo z obveznim izobraževanjem. Hkrati pa nas seznanili z načinom financiranja izobraževalnega sistema, kateri se financira iz občinskih in državnih sredstev.

Ob prihodu do ustanove Škola za osnovno i srednje obrezovanje »Milan Petrović sa domom učenika nas je prijazno pričakal Martin ter nas pospremil do koordinatorice Erasmus projekta Sanje Kekić, ter odgovorne za predšolsko vzgojo Andreje Radovanović. V uvodu so nam preko kratkega video posnetka predstavili delovanje predšolskega, šolskega in srednješolskega izobraževanja. Hkrati so nas seznanili tudi z vsebinami programov, ki delujejo v okviru njihovega sistema – Fundacija Milana Petrovića. V omenjenem centru delujejo tudi zdravstveno varstvo, socialno varstvo in celotni izobraževalni sistem za osebe s težavami v razvoju. V sami ustanovi deluje in pokriva skrb za uporabnike celotna zdravniška ekipa in psihiater.

Povedo, da je trenutno njihov najstarejši uporabnik star 76 let.

Šolanje za otroke z težavami v razvoju je bilo do leta 2009 neobvezno. Z letom 2009 so pričeli z inkluzivnim izobraževanjem, ter tako uzakonili obvezno osnovno šolsko izobraževanje.

Predstavitev predšolskega sistema:

- Zgodnja obravnava - prepoznavanje in vključevanje otrok starih med 1. – 3. letom starosti, katera poteka maksimalno 2x tedensko
- Predšolski program sprejme otroke stare od 3. – 5. leta starosti.
- Šolska pripravljavnica – vključeni so otroci stari od 6. – 7. let. Le ta je obvezen del pred vstopom v šolo.

V ustanovi delujejo 4 predšolske skupine in 2 pripravljalni skupini pred šolo.

Vpisi v vrtec potekajo v mesecu avgustu. Skupine nato oblikujejo od 4 – 6 otrok na skupino. Preko leta sprotno vpisujejo otroke v programe, kateri se pridružijo obstoječim skupinam. Povedo, da imajo kakšno leto ob koncu šolskega leta v posamezni skupini vpisanih tudi od 9 – 11 otrok.

V timu deluje več strokovnih delavcev različnih profilov izobrazbe: defektologi, pomočniki vzgojiteljev, medicinske sestre, logoped, fizioterapevt.

Medicinska sestra v skupini pa poskrbi za osnovno higieno posameznih otrok, pomaga pri obrokih in zdravstveni oskrbi posameznika.

V skupini predšolskih otrok starih med 6 in 7 let, smo opazovale dinamiko vodenih dejavnosti, kratkih igralnih odmorov in individualnih aktivnosti posameznega otroka. V zaključnem delu tudi proste igre.

Pri prvi skupni vodeni aktivnosti je bil poudarek na vizualni motorični zaznavi. Sedeli so v krogu za mizami ter preko opazovanja ponavljali gibanje in dinamiko rok in dlani. Pri tem so upoštevali ritmično zaporedje gibanja z upoštevanimi pavzami.

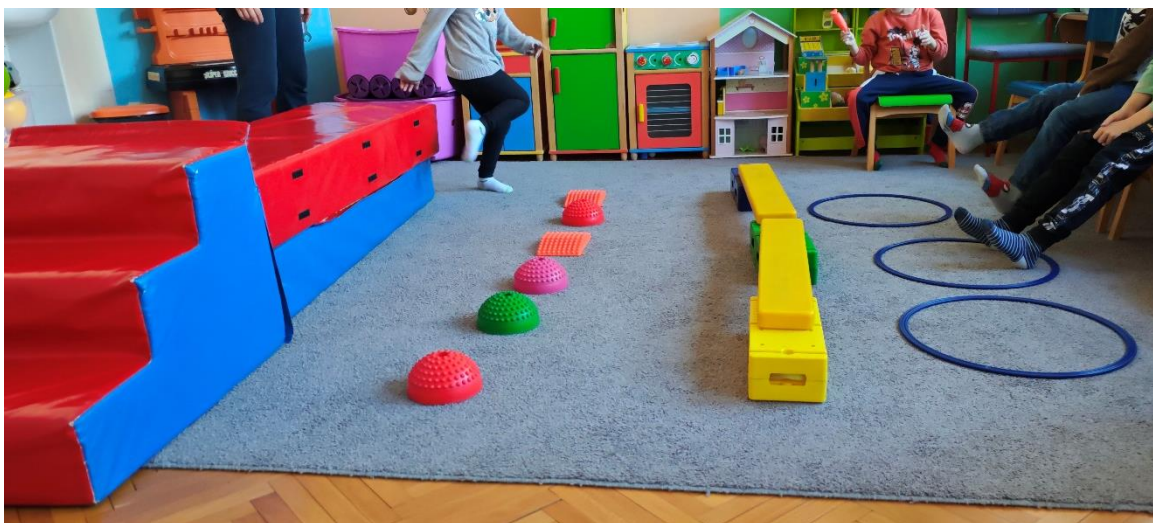
Sledila je aktivnost s podajanjem žogic, pri čemer je bil sprva poudarek na lovljenju in podajanju žogic – vidno zaznavanje, kasneje so si žogice preko mize podajali s pihanjem ter pri tem krepili socialne veščine, koordinacijo oko – roka, ter izvajali motorične dejavnosti priprave na govor. Dejavnost so nadgradili s pihanjem preko slamice po ravni liniji narejeni iz kock.

Sledil je kratek igralni odmor. Vsak otrok si je spontano izbral igračo/dejavnost, ter se samostojno zaigral.

Med tem časom je defektologinja Mira pripravila gibalni poligon.

Pred pričetkom skupne aktivnosti so otroci pospravili igrače, se usedli na pripravljene stole ter posamično premagovali poligon v okviru svojih zmožnosti. Pri dveh otrocih je bila ponujena pomoč, kot opora z roko za stabilnost na samem poligonu.

Spoznali smo tudi veliko različnih materialov preko izvedenih individualnih dejavnosti s posameznim otrokom.

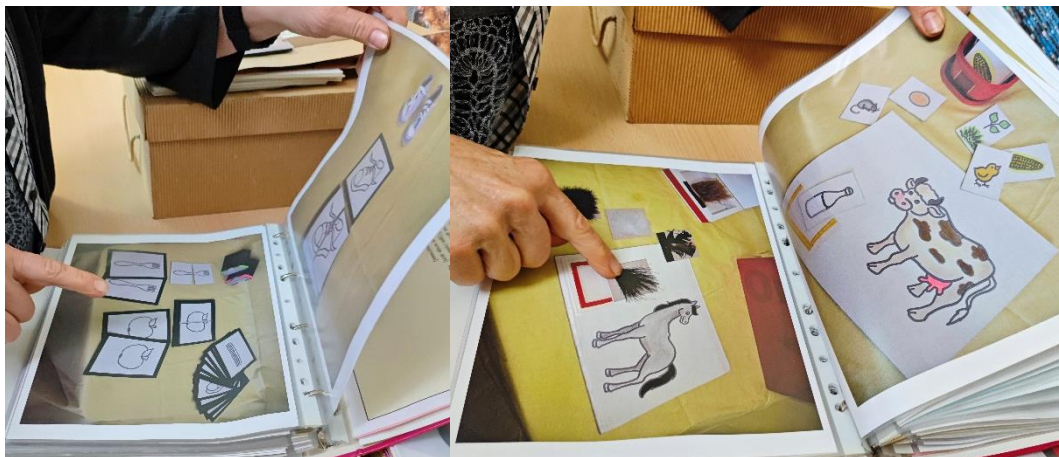
Večinoma didaktičnih materialov defektologinja pripravlja sama. Ideje za izdelavo le teh najde na različnih spletnih straneh (<https://wunderkiddy.com/>, <https://arasaac.org/>, <https://www.pinterest.com/>, <https://www.kizclub.com>, ...)

Vsak otrok v skupini ima svoj zvezek - portfolijo, ki ga uporabljajo kot enega izmed načinov podajanja informacij, ter kot vzpodbuda staršem, kaj lahko tudi v domačem okolju utrjujejo.

V skupini so otroci vajeni, da samostojno posegajo po kozarčkih in si pri lijaku postrežejo z vodo. Ob vzpodbudi lončke tudi pospravijo.

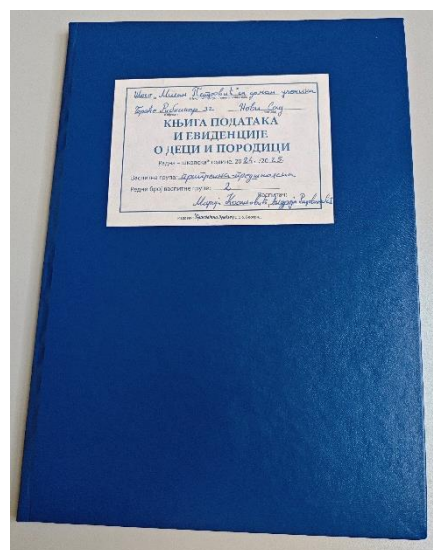
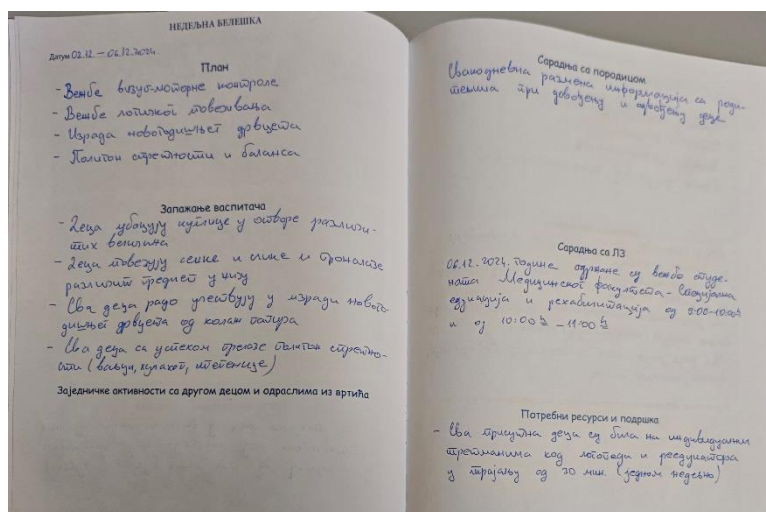
Spoznali smo gospo katera je v ustanovi zaposlena za izdelovanje raznolikih materialov za populacijo slepih in slabovidnih uporabnikov.

Poudari, da veliko materialov in pripomočkov (interaktivna tabla, tiskalnik za tiskanje brajleve pisave, tiskalnik za tiskanje prilagojenih materialov – zaznava obrisov, oblik) dobijo preko donacij za katere se ves čas zavzemajo.

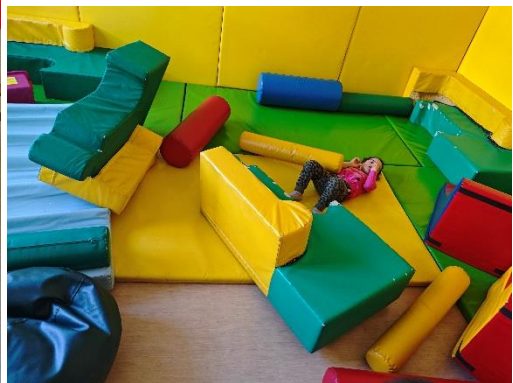
Vodijo dnevnik prisotnosti in osebnih podatkov, ter dnevnik tedenskih aktivnosti in opazovanj. Za posameznega otroka izdelajo individualiziran program/dokument v katerem je vključeno tudi funkcioniranje otroka v domačem okolju, katerega izpolnijo starši. Strokovna skupina s starši se sestanejo vsake 3 mesece in preverijo zastavljene cilje, ter si zastavijo načrt nadaljnjega dela.

Prisotne smo bile pri dveh logopedskih obravnavah, kjer sta bila posamično prisotna deček in deklica. Z obema je dejavnosti izvajala na podoben način. Skozi igro ju je spodbujala h govoru. Uporabljala je didaktični material, katerega je izdelala sama, ter predmete (sadje -zelenjavo, živali-kmetijo) za spodbujanje besednega poimenovanja.

Obiskale smo skupino kjer je vključenih 11 otrok, a jih je bilo ob obisku manj zaradi bolezni. V skupini so 3 strokovne delavke. V omenjeni skupini povedo, da je delo predvsem individualne narave zaradi različnih težav v razvoju in tako strmiyo k večjemu napredku posameznika.

Opazimo, da otroci pri individualnem delu za mizo z nogami ne dosežejo tal. Tako so njihove noge zelo nemirne in njihov položaj nenehno spreminjajo.

V skupini otrok z avtizmom nam je defektolog predstavil kaj jim je v prvi vrsti prioriteta, da dosežejo pri posameznem otroku. Njihov prvi cilj je GOVOR. Saj se bo preko komunikacije in izražanja svojih

potreb, hotenja in mišljenja lahko vključeval v družbo in širše okolje. Te cilje poizkušajo doseči preko nevrostimulacijskih vaj, katere izvajajo 21 dni (v kolikor se cikel prekine, pričnejo ponovno od začetka), ob tem se osredotočajo tudi na prehrano otroka, motoriko govoril in socialne veščine.

Ogledali smo si senzorno sobo.

Obiskali smo dnevni center Dom učenika, kjer nam je Jovan predstavil delovanja centra, ter nas popeljal ter predstavil posamezne segmente centra. Ogledali smo si opremo, solno sobo, sobo za razgibavanje, ter posamezne delavnice kjer uporabniki izdelujejo razne izdelke. Le ti se nato prodajajo na raznih bazarjih ter v njihovih trgovinah.

Prav tako pa smo obiskali izobraževalni center Čenej, kjer uporabniki skrbijo za okolico, vzgojo različnih rastlin, grmovnic, sadnega drevja. Izdelujejo ajvar, limonado, vlagajo paprike, vzgajajo gobe. Skrbijo tudi za čistočo in prehrano dveh psov.

Ugotavljamo, da imamo z nekaterimi pedagogi podobne načine dela. Kot pri nas, veliko didaktičnih pripomočkov izdelamo sami. Uporabljajo zvezke v namen portfolija, ter spodbujajo k aktivni udeležbi tudi starše.

Večina aktivnosti v obiskani ustanovi poteka v prostorih vrtca, le redko se zgodi, da bivajo in se gibajo na prostem/igrišču.

Preko opazovanja izobraževalnega procesa otrok in odraslih uporabnikov s posebnimi potrebami smo spoznale in pridobile nova strokovna znanja, metode dela, tehnike za izvajanje in popestritev dela v obstoječi rutini. Svoje znanje smo izboljšale tudi na področju same organizacije, načrtovanja in timskega sodelovanja v večkulturnem okolju. Izboljšale in nadgradile smo svoje znanje srbskega jezika. Hkrati pa smo nadgradile svojo ustvarjalnost in inovativnost pri izdelavi materialov za delo v skupini.

Novi Sad je kulturno in zgodovinsko zanimivo mesto z zelo prijaznimi in dostopnimi prebivalci.

Hvala projektu Erasmus + in zavodu Kranjski vrtci za možnost tovrstnega učenja in nadgrajevanja znanja.

Zapisale udeleženske Erasmus + mobilnosti Kranjskih vrtcev:

Maša Pev, Andreja Debelak, Katja Šarc

V Kranju, dne 31. 3. 2025